ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 26ης Σεπτεμβρίου 2013*

«Οδηγία 2004/8/ΕΚ — Πεδίο εφαρμογής — Συμπαραγωγή και συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης — Άρθρο 7 — Εθνικό σύστημα στήριξης προβλέπον τη χορήγηση "πράσινων πιστοποιητικών" στις μονάδες συμπαραγωγής — Χορήγηση περισσότερων πράσινων πιστοποιητικών στις μονάδες συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον άλλες μορφές βιομάζας πλην του ξύλου ή των καταλοίπων ξύλου — Ισότητα και απαγόρευση των διακρίσεων — Άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Στην υπόθεση C-195/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour constitutionnelle (Βέλγιο) με απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Απριλίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA

κατά

Région wallonne,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan και A. Prechal (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοίκησης,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 13ης Μαρτίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA, εκπροσωπούμενη από τους E. Lemmens και E. Kiehl, avocats,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs και C. Pochet, επικουρούμενες από τον L. Depré, avocat,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Szpunar και B. Majczyna,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τους J. Rodrigues και A. Tamás,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις O. Beyn και K. Herrmann,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαΐου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για την προώθηση της συμπαραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην εσωτερική αγορά ενέργειας και για την τροποποίηση της οδηγίας 92/42/ΕΟΚ (ΕΕ L 52, σ. 50), σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 4 της οδηγίας 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283, σ. 33), και με το άρθρο 22 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140, σ. 16).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Industrie du bois de Vielsalm & Cie SA (στο εξής: IBV) και της Région wallonne (Περιφέρεια Βαλλονία) σχετικά με την άρνηση της τελευταίας αυτής να αναγνωρίσει ότι η εν λόγω επιχείρηση υπάγεται στο σύστημα ενισχυμένης στήριξης που προβλέπει τη χορήγηση συμπληρωματικών «πράσινων πιστοποιητικών».

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2004/8

3 Η οδηγία 2004/8 εκδόθηκε δυνάμει της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος βάσει του άρθρου 175, παράγραφος 1, ΕΚ.

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 5, 24, 26, 31 και 32 της οδηγίας 2004/8 ορίζουν τα ακόλουθα:

«(1) Οι δυνατότητες χρήσης της συμπαραγωγής προς εξοικονόμηση ενέργειας δεν αξιοποιούνται πλήρως στην Κοινότητα επί του παρόντος. Η προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συμπαραγωγής που βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα αποτελεί κοινοτική προτεραιότητα με δεδομένα τα πιθανά οφέλη που απορρέουν από τη συμπαραγωγή όσον αφορά την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, την αποφυγή απωλειών δικτύου και τη μείωση των εκπομπών αερίων, ιδίως εκείνων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Επιπλέον, η αποδοτική χρήση της ενέργειας μέσω της συμπαραγωγής μπορεί επίσης να συμβάλει θετικά στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στις ανταγωνιστικές συνθήκες που επικρατούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι αυτή η δυνατότητα αξιοποιείται καλύτερα στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

[...]

(5) Η αυξημένη χρήση της συμπαραγωγής με τάση προς εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό μέρος της δέσμης των μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με το πρωτόκολλο του Κιότο στη σύμβαση πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές [στο εξής: πρωτόκολλο του Κιότο] [...]

[...]

(24) Η κρατική στήριξη θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος [ΕΕ 2001, C 37, σ. 3, στο εξής: κοινοτικό πλαίσιο], μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά τη μη σώρευση ενισχύσεων. Το εν λόγω πλαίσιο επιτρέπει, επί του παρόντος, ορισμένες κατηγορίες κρατικής στήριξης, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι τα μέτρα στήριξης ευνοούν την προστασία του περιβάλλοντος, επειδή η αποδοτικότητα της μετατροπής είναι ιδιαίτερα υψηλή, επειδή τα μέτρα θα συμβάλουν στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης ή επειδή η παραγωγική διαδικασία θα είναι λιγότερο ζημιογόνος για το περιβάλλον. Η εν λόγω στήριξη θα καταστεί ενίοτε αναγκαία για την περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων συμπαραγωγής, ιδίως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ανάγκη εσωεπιχειρησιακού καταλογισμού του εξωτερικού κόστους.

[...]

(26) Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διάφορους μηχανισμούς στήριξης της συμπαραγωγής σε εθνικό επίπεδο, στους οποίους περιλαμβάνονται ενισχύσεις επενδύσεων, φοροαπαλλαγές ή μειώσεις φόρων, πράσινα πιστοποιητικά και συστήματα άμεσης στήριξης των τιμών. Ένα σημαντικό μέσο επίτευξης του στόχου της παρούσας οδηγίας είναι η εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των μηχανισμών αυτών, έως ότου τεθεί σε λειτουργία εναρμονισμένο κοινοτικό πλαίσιο, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών. Η Επιτροπή σκοπεύει να εποπτεύει την κατάσταση και να συντάσσει εκθέσεις σχετικά με την κτηθείσα εμπειρία από την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων στήριξης.

[...]

(31) Η συνολική απόδοση και βιωσιμότητα της συμπαραγωγής εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, οι τύποι των καυσίμων, οι καμπύλες απορρόφησης ισχύος, το μέγεθος της μονάδας, καθώς και από τις ιδιότητες της θερμικής ενέργειας. [...]

(32) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως αυτές διατυπώνονται στο άρθρο [5 ΕΚ], οι γενικές αρχές που παρέχουν ένα πλαίσιο για την προώθηση της συμπαραγωγής στην εσωτερική αγορά ενέργειας θα πρέπει να προσδιορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο, αλλά η αναλυτική εφαρμογή θα πρέπει να αφήνεται στα κράτη μέλη, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό σε κάθε κράτος μέλος να επιλέγει το καθεστώς που αρμόζει καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες του. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται στα ελάχιστα απαιτούμενα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων και δεν επεκτείνεται πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τούτο.»

5 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2004/8, η οδηγία «αποσκοπεί στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και στη βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της δημιουργίας ενός πλαισίου με το οποίο θα προωθηθεί και θα αναπτυχθεί η υψηλής απόδοσης συμπαραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία θα βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα και στην εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στην εσωτερική αγορά ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες, ιδίως όσον αφορά τις κλιματικές και οικονομικές συνθήκες».

6 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/8, που τιτλοφορείται «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει ότι η οδηγία «εφαρμόζεται στη συμπαραγωγή όπως ορίζεται στο άρθρο 3 και στις τεχνολογίες συμπαραγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα Ι».

7 Κατά το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας:

«Για τον σκοπό της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) "συμπαραγωγή": η ταυτόχρονη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας στο πλαίσιο μιας μόνο διαδικασίας·

β) "χρήσιμη θερμότητα": η θερμότητα που παράγεται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας συμπαραγωγής προκειμένου να ικανοποιήσει μια οικονομικά δικαιολογημένη ζήτηση για θέρμανση ή ψύξη·

[...]

θ) "συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης": η συμπαραγωγή που ανταποκρίνεται στα κριτήρια του παραρτήματος ΙΙΙ·

[...]

ιβ) "μονάδα συμπαραγωγής": μονάδα δυναμένη να λειτουργεί κατά τον τρόπο της συμπαραγωγής·

[...]

Επιπλέον, ισχύουν οι σχετικοί ορισμοί των οδηγιών 2003/54/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ.»

8 Το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8, με τίτλο «Προγράμματα στήριξης», ορίζει στις παραγράφους του 1 και 2:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη της συμπαραγωγής –υπάρχουσες και μελλοντικές μονάδες– βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα και την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων μείωσης της ενεργειακής ζήτησης μέσω άλλων οικονομικώς εφικτών ή περιβαλλοντικώς επωφελών μέτρων, όπως άλλα μέτρα αποτελεσματικής χρήσης της ενέργειας.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων [87 ΕΚ] και [88 ΕΚ], η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή των μηχανισμών στήριξης που χρησιμοποιήθηκαν στα κράτη μέλη σύμφωνα με τους οποίους ένας παραγωγός που δραστηριοποιείται στο χώρο της συμπαραγωγής λαμβάνει, βάσει των κανονισμών που εκδίδουν οι κρατικές αρχές, άμεση ή έμμεση στήριξη, η οποία μπορεί να επιφέρει τον περιορισμό του εμπορίου.

Η Επιτροπή εξετάζει αν οι μηχανισμοί αυτοί συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στα άρθρα [6 ΕΚ] και [174, παράγραφος 1, ΕΚ].»

9 Το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2004/8 προβλέπει μεταξύ άλλων:

«α) *Συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης*

Για τον σκοπό της παρούσας οδηγίας, η συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης ανταποκρίνεται στα ακόλουθα κριτήρια:

— η παραγωγή συμπαραγωγής από μονάδες συμπαραγωγής εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το στοιχείο β', τουλάχιστον 10 % συγκριτικά προς τις τιμές αναφοράς που αντιπροσωπεύουν τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας,

[...]».

Η οδηγία 2001/77

10 Η οδηγία 2001/77 καταργήθηκε από την οδηγία 2009/28 από 1ης Ιανουαρίου 2012. Ωστόσο, τα άρθρα της 2 και 4, μεταξύ άλλων, καταργήθηκαν από 1ης Απριλίου 2010 δυνάμει του άρθρου 26, παράγραφος 1, της τελευταίας αυτής οδηγίας.

11 Η οδηγία 2001/77 εκδόθηκε βάσει του άρθρου 175, παράγραφος 1, ΕΚ.

12 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 8, 14, 15 και 19 της οδηγίας 2001/77 ορίζουν τα ακόλουθα:

«(1) Σήμερα, οι δυνατότητες εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν αξιοποιούνται επαρκώς στην Κοινότητα. Η Κοινότητα αναγνωρίζει την ανάγκη της προαγωγής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως μέτρου προτεραιότητας, δεδομένου ότι η εκμετάλλευσή τους συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, αυτή η εκμετάλλευση μπορεί επίσης να δημιουργήσει τοπικές θέσεις απασχόλησης, να έχει θετικό αντίκτυπο στην κοινωνική συνοχή, να συμβάλλει στην ασφάλεια του εφοδιασμού και να επιτρέψει την ταχύτερη επίτευξη των στόχων του Κυότο. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι αυτή η δυνατότητα αξιοποιείται καλύτερα στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(2) Η προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για την Κοινότητα [...] για λόγους ασφάλειας και διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού, για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και για λόγους κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. [...]

[...]

(8) Οσάκις χρησιμοποιούν απόβλητα ως πηγές ενέργειας, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων. [...] Η υποστήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να είναι συμβατή με τους άλλους κοινοτικούς στόχους, ιδίως όσον αφορά την τήρηση των προτεραιοτήτων για τη διαχείριση των αποβλήτων. [...]

[...]

(14) Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διάφορους μηχανισμούς υποστήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων πιστοποιητικών, των ενισχύσεων για επενδύσεις, των φορολογικών απαλλαγών ή μειώσεων, των επιστροφών φόρων και των συστημάτων άμεσης στήριξης των τιμών. Ένα σημαντικό μέσο επίτευξης του στόχου της παρούσας οδηγίας είναι η εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των μηχανισμών αυτών, έως ότου τεθεί σε λειτουργία κοινοτικό πλαίσιο, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών.

(15) Είναι πολύ νωρίς για να αποφασισθεί ένα ευρύ κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τα συστήματα στήριξης [...]

[...]

(19) Κατά την ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας αγοράς για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, είναι ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη ο θετικός αντίκτυπος για περιφερειακές και τοπικές αναπτυξιακές ευκαιρίες, εξαγωγικές προοπτικές, κοινωνική συνοχή και ευκαιρίες απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και τους ανεξάρτητους παραγωγούς ενέργειας.»

13 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2001/77, «σκοπός της είναι η προαγωγή της αύξησης της συμβολής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και η δημιουργία βάσης για ένα μελλοντικό κοινοτικό πλαίσιο στον εν λόγω τομέα».

14 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) "ανανεώσιμες πηγές ενέργειας": οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολική, ηλιακή και γεωθερμική ενέργεια, ενέργεια κυμάτων, παλιρροϊκή ενέργεια, υδραυλική ενέργεια, βιομάζα, αέρια εκλυόμενα από χώρους υγειονομικής ταφής, από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού και βιοαέρια)·

β) "βιομάζα": το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των προϊόντων, αποβλήτων και υπολειμμάτων που προέρχονται από τη γεωργία (συμπεριλαμβανομένων των φυτικών και των ζωικών ουσιών), τη δασοκομία και τις συναφείς βιομηχανίες, καθώς και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων·

[...]».

15 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της αύξησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας η οποία παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με τους εθνικούς ενδεικτικούς στόχους οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 2. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι ανάλογα με τον επιδιωκόμενο στόχο.»

16 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2001/77, με τίτλο «Συστήματα στήριξης», ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των άρθρων [87 ΕΚ] και [88 ΕΚ], η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή των μηχανισμών που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τους οποίους ένας παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας, με βάση κανονισμούς που εκδίδουν οι δημόσιες αρχές, τυγχάνει άμεσης ή έμμεσης στήριξης και οι οποίοι μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα να περιορίζουν το εμπόριο, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι μηχανισμοί αυτοί συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των άρθρων [6 ΕΚ] και [174 ΕΚ].

2. Η Επιτροπή, το αργότερο στις 27 Οκτωβρίου 2005, υποβάλλει καλά τεκμηριωμένη έκθεση σχετικά με την πείρα που αποκτήθηκε όσον αφορά την εφαρμογή και τη συνύπαρξη των διαφόρων μηχανισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται, ενδεχομένως, από πρόταση κοινοτικού πλαισίου για τα συστήματα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας η οποία παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Κάθε πρόταση για το πλαίσιο αυτό θα πρέπει:

[...]

γ) να λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τις ποικίλες τεχνολογίες και τις γεωγραφικές διαφορές·

[...]».

Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

17 Κατά το σημείο τους 202, οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (ΕΕ 2008, C 82, σ.1, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) αντικαθιστούν, από 2ας Απριλίου 2008, το κοινοτικό πλαίσιο για το οποίο γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 24 της οδηγίας 2004/8.

18 Το σημείο 112 των κατευθυντήριων γραμμών, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα τους 3.1.7. που τιτλοφορείται «Ενίσχυση για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας», περιέχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

«Οι περιβαλλοντικές επενδύσεις και οι ενισχύσεις στη λειτουργία για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας θα θεωρείται ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου [87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ], εφόσον η μονάδα συμπαραγωγής ανταποκρίνεται στον ορισμό της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης που αναφέρεται στο σημείο 70(11) [...]».

19 Το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών ορίζει τα εξής:

«Για τον σκοπό των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

11) Ως *συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης* νοείται η συμπαραγωγή που πληροί τα κριτήρια τα οποία προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2004/8/ΕΚ [...]».

Το δίκαιο της Περιφέρειας της Βαλλονίας

20 Τα άρθρα 2, 7°, 9°, 11° και 14°, της κανονιστικής απόφασης της Région wallonne, της 12ης Απριλίου 2001, περί οργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της περιφέρειας (*Moniteur belge* της 1ης Μαΐου 2001, σ. 14118), όπως τροποποιήθηκε με την κανονιστική απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2007 (*Moniteur belge* της 26ης Οκτωβρίου 2007, σ. 55517, στο εξής: κανονιστική απόφαση του 2001), περιέχει τους ακόλουθους ορισμούς:

«7° "ποιοτική συμπαραγωγή": συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας, σε συνάρτηση με τις ανάγκες του πελάτη για θερμότητα ή ψύχος, που επιτυγχάνει οικονομία ενέργειας σε σχέση με τη χωριστή παραγωγή των ίδιων ποσοτήτων θερμότητας, ηλεκτρικής ενέργειας και ενδεχομένως ψύχους εντός σύγχρονων μονάδων αναφοράς των οποίων η ετήσια απόδοση εκμετάλλευσης καθορίζεται και δημοσιεύεται ετησίως από την Επιτροπή Ενέργειας της Βαλλονίας (CWaPE)·

[...]

9° "ανανεώσιμες πηγές ενέργειας": κάθε πηγή ενέργειας, πλην των ορυκτών καυσίμων και των σχασίμων υλικών, της οποίας η κατανάλωση δεν περιορίζει τη μελλοντική χρήση της, ιδίως η υδραυλική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η γεωθερμική ενέργεια και η βιομάζα·

[...]

11° "πράσινη ηλεκτρική ενέργεια": ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή από ποιοτική συμπαραγωγή της οποίας το κύκλωμα παραγωγής εκπέμπει 10 % τουλάχιστον λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα σε σχέση με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως καθορίζονται και δημοσιεύονται ετησίως από την CWaPE, μιας κλασικής παραγωγής σε σύγχρονες εγκαταστάσεις αναφοράς όπως οι αναφερόμενες στο άρθρο 2, σημείο 7°·

[...]

14º "πράσινο πιστοποιητικό": μεταβιβάσιμος τίτλος ο οποίος χορηγείται στους παραγωγούς πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει του άρθρου 38 και σκοπεί, μέσω των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στους προμηθευτές και διαχειριστές δικτύων, στην ενίσχυση της ανάπτυξης εγκαταστάσεων παραγωγής πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας».

21 Το άρθρο 37 του κεφαλαίου Χ της κανονιστικής απόφασης του 2001 που τιτλοφορείται «Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ποιοτικής συμπαραγωγής» ορίζει τα εξής:

«Προς ενίσχυση της ανάπτυξης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και/ή από ποιοτική συμπαραγωγή, η Κυβέρνηση καθιερώνει σύστημα χορήγησης πράσινων πιστοποιητικών.»

22 Το άρθρο 38, παράγραφοι 2 και 3, της κανονιστικής απόφασης του 2001 έχει ως εξής:

«§ 2. Ένα πράσινο πιστοποιητικό θα απονέμεται για αριθμό παραγόμενων kWh αντίστοιχο προς 1 MWh διαιρούμενο με το ποσοστό μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Το ποσοστό μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα προκύπτει κατόπιν διαίρεσης του κέρδους σε διοξείδιο του άνθρακα που πραγματοποιεί ο οικείος κλάδος με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του παραδοσιακού κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας, του οποίου οι εκπομπές καθορίζονται και δημοσιεύονται ετησίως από τη CWaPE. Το εν λόγω ποσοστό μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα περιορίζεται σε 1 για την παραγωγή από μονάδα ισχύος μεγαλύτερης των 5 MW. Προκειμένου για ισχύ χαμηλότερη των 5 MW, το εν λόγω ποσοστό περιορίζεται σε 2.

§ 3. Εντούτοις, οσάκις μονάδα η οποία αξιοποιεί κατά το πλείστον βιομάζα, πλην ξύλου, προερχόμενη από βιομηχανικές δραστηριότητες ασκούμενες στις μονάδες παραγωγής, θέτει σε εφαρμογή διαδικασία ιδιαιτέρως καινοτόμο, προσβλέποντας σε αειφόρο ανάπτυξη, η Κυβέρνηση δύναται, κατόπιν γνωμοδότησης της CWaPE υπέρ του ιδιαιτέρως καινοτόμου χαρακτήρα της εφαρμοζόμενης διαδικασίας, να περιορίσει σε 2 το ποσοστό μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για το σύνολο της παραγωγής της μονάδος, το οποίο προκύπτει από τη συνολική ισχύ που παράγεται στις ίδιες μονάδες παραγωγής, εντός ορίου χαμηλότερου των 20 MW.

[...]»

23 Το άρθρο 57 της κανονιστικής απόφασης της 17ης Ιουλίου 2008, το οποίο τροποποιεί την κανονιστική απόφαση της 12ης Απριλίου 2001 περί οργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της περιφέρειας, ορίζει τα εξής:

«Το άρθρο 38, § 3, της [κανονιστικής απόφασης του 2001] πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο αποκλεισμός των μονάδων αξιοποίησης ξύλου από το σύστημα που προβλέπει καλύπτει και τις εγκαταστάσεις που αξιοποιούν κάθε είδους υλικό λιγνοκυτταρίνης προερχόμενο από δέντρα, φυλλοβόλα ή κωνοφόρα χωρίς εξαίρεση (περιλαμβανομένων των πρεμνοφυών βραχυχρόνιας ή πολύ βραχυχρόνιας αμειψισποράς), πριν από και/ή μετά κάθε είδους μεταποίηση».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

24 Η IBV ασκεί δραστηριότητα πρίσης ξύλου και εκμεταλλεύεται, προς εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της, ένα σταθμό συμπαραγωγής όπου αξιοποιούνται κατάλοιπα ξύλου προερχόμενα κυρίως από τη δραστηριότητα αυτή.

25 Στις 23 Ιουνίου 2008 η IBV ζήτησε να της χορηγηθούν τα συμπληρωματικά πράσινα πιστοποιητικά στα οποία αναφέρεται το άρθρο 38, παράγραφος 3, της κανονιστικής απόφασης του 2001. Η Κυβέρνηση της Βαλλονίας απέρριψε το αίτημα αυτό με απόφαση της 18ης Ιουνίου 2009, με την αιτιολογία ότι η μονάδα της IBV δεν πληροί τρεις από τους όρους που προβλέπει η διάταξη αυτή και συγκεκριμένα, πρώτον, χρησιμοποιεί ξύλο για τους σκοπούς της συμπαραγωγής, δεύτερον, δεν εφαρμόζει ιδιαίτερα καινοτόμο διαδικασία και, τρίτον, δεν εντάσσεται σε σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης.

26 Το Conseil d'État, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε προσφυγή ακύρωσης κατά της εν λόγω απόφασης, έκρινε ότι η Κυβέρνηση της Βαλλονίας κακώς διαπίστωσε ότι οι όροι περί καινοτόμου χαρακτήρα της εφαρμοσθείσας διαδικασίας και περί μη υπαγωγής της οικείας μονάδας σε σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης δεν πληρούνταν εν προκειμένω.

27 Όσον αφορά τον αποκλεισμό εν προκειμένω της μονάδας της IBV από το πεδίο εφαρμογής του επίμαχου μηχανισμού συμπληρωματικής στήριξης λόγω της χρήσης ξύλου στην εν λόγω μονάδα, το Conseil d'État, έχοντας αμφιβολίες ως προς τη συνταγματικότητα του εν λόγω αποκλεισμού, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Cour constitutionnelle το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντίκειται στα άρθρα 10 και 11 του Συντάγματος το άρθρο 38, παράγραφος 3, της [κανονιστικής απόφασης του 2001], καθιερώνοντας άνιση μεταχείριση μεταξύ των μονάδων που αξιοποιούν κατά το πλείστον βιομάζα, καθώς αποκλείει από το ευνοϊκό καθεστώς του [επίδικου] μηχανισμού στήριξης τις μονάδες συμπαραγωγής βιομάζας που αξιοποιούν το ξύλο ή κατάλοιπα ξύλου, ενώ υπάγει στο εν λόγω καθεστώς τις μονάδες συμπαραγωγής βιομάζας που αξιοποιούν το σύνολο των λοιπών ειδών αποβλήτων;»

28 Το Cour constitutionnelle υπογραμμίζει ότι από τις προπαρασκευαστικές εργασίες θέσπισης του μέτρου συμπληρωματικής στήριξης που προβλέπει το άρθρο 38, παράγραφος 3, της κανονιστικής απόφασης του 2001 προκύπτει ότι η αρχική πρόταση για τη θέσπισή του συνοδευόταν από τις ακόλουθες εξηγήσεις. Η διά του άρθρου 38, παράγραφος 2, της κανονιστικής απόφασης του 2001 αύξηση σε 20 MW του ορίου που μέχρι τότε ανερχόταν σε 5 MW πραγματοποιήθηκε προκειμένου να ληφθεί υπόψη το ότι ορισμένα σχέδια στηριζόμενα σε καινοτόμο τεχνολογία θα χρειάζονταν συμπληρωματική στήριξη. Ωστόσο, προς αποφυγή ιδίως των δυσμενών επιπτώσεων ενός τέτοιου μέτρου στον βιομηχανικό κλάδο στης ξυλείας στον οποίο ήδη ασκούσε ανταγωνισμό ο βιομηχανικός κλάδος της ενέργειας, προτάθηκε η χορήγηση της συμπληρωματικής αυτής στήριξης μόνο στην εκτός ξύλου βιομάζα. Στο πλαίσιο αυτό επισημάνθηκε, περαιτέρω, ότι δεν επρόκειτο για μεμονωμένη περίπτωση, στον βαθμό που οι μηχανισμοί στήριξης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συχνά διαφέρουν στα κράτη μέλη ανάλογα με τον οικείο βιομηχανικό κλάδο.

29 Με γνωμοδότηση της 5ης Απριλίου 2007, η CWaPE έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η διαφοροποιημένη πρόσβαση στο σύστημα στήριξης ανάλογα με τη φύση της αξιοποιούμενης βιομάζας μπορούσε να εισαγάγει δυσμενή διάκριση.

30 Η Κυβέρνηση της Βαλλονίας αποφάσισε εντούτοις να θεσπίσει τον επίμαχο στην κύρια δίκη μηχανισμό στήριξης επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, αφενός, ότι το μέχρι τότε ισχύον σύστημα αρκούσε για την εξασφάλιση της ανάπτυξης πληθώρας σχεδίων συμπαραγωγής ξύλου, περίπτωση που δεν συνέτρεχε για άλλα καινοτόμα σχέδια, και, αφετέρου, ότι το γεγονός ότι παρέχεται διαφορετική στήριξη ανάλογα με τον οικείο βιομηχανικό κλάδο, το καύσιμο που χρησιμοποιείται ή ακόμη την ισχύ της μονάδας είναι συνυφασμένο με το σύστημα χορήγησης πράσινων πιστοποιητικών.

31 Το Cour constitutionnelle τονίζει εξάλλου ότι, θεσπίζοντας το άρθρο 38 της κανονιστικής απόφασης του 2001, ο νομοθέτης της Βαλλονίας εφάρμοσε εν μέρει τις οδηγίες 2001/77 και 2004/8.

32 Συναφώς, επισημαίνοντας ότι στην ενώπιον του Conseil d'État διαδικασία οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το ζήτημα αν η μονάδα συμπαραγωγής που εκμεταλλεύεται η IBV μπορεί να θεωρηθεί μονάδα συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης κατά την έννοια της οδηγίας 2004/8, το Cour constitutionnelle ζητεί να μάθει, πρώτον, αν το άρθρο 7 της οδηγίας αυτής έχει εφαρμογή αποκλειστικώς στις μονάδες συμπαραγωγής τέτοιου είδους.

33 Δεύτερον, το Cour constitutionnelle ζητεί να διευκρινιστεί αν το ίδιο αυτό άρθρο 7 πρέπει, ιδίως σε σχέση με την αρχή της ίσης μεταχείρισης που κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει, επιτρέπει ή απαγορεύει μια διαφορετική μεταχείριση όπως η απορρέουσα από το άρθρο 38, παράγραφος 3, της κανονιστικής απόφασης του 2001.

34 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Cour constitutionnelle αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 7 της οδηγίας [2004/8], σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με τα άρθρα 2 και 4 της οδηγίας [2001/77] και με το άρθρο 22 της οδηγίας [2009/28], να ερμηνευθεί, υπό το πρίσμα της γενικής αρχής της ισότητας, του άρθρου 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των άρθρων 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως διάταξη η οποία:

α) εφαρμόζεται αποκλειστικώς στις μονάδες συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας [2004/8]·

β) i) επιβάλλει ή ii) επιτρέπει ή iii) απαγορεύει την εφαρμογή μέτρου στήριξης, όπως το προβλεπόμενο από το άρθρο 38, παράγραφος 3, της [κανονιστικής απόφασης του 2001], στο σύνολο των μονάδων συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον βιομάζα και οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει το εν λόγω άρθρο, πλην των μονάδων συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον ξύλο ή κατάλοιπα ξύλου;

2) Διαφοροποιείται η απάντηση στην περίπτωση κατά την οποία η μονάδα συμπαραγωγής χρησιμοποιεί μόνον ξύλο ή, αντιθέτως, μόνον κατάλοιπα ξύλου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου μέρους του πρώτου ερωτήματος

35 Με το πρώτο μέρος του πρώτου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8 έχει την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής του περιορίζεται στις μονάδες συμπαραγωγής που χαρακτηρίζονται ως μονάδες υψηλής απόδοσης κατά την έννοια της οδηγίας αυτής.

36 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί εκ προοιμίου ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 3, στοιχεία α′ και θ′, της οδηγίας 2004/8, ο νομοθέτης της Ένωσης προνόησε για τον ορισμό των εννοιών «συμπαραγωγή» και «συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης» στο πλαίσιο της οδηγίας αυτής.

37 Στο άρθρο 2 της οδηγίας 2004/8 το οποίο, όπως διευκρινίζεται στον τίτλο του, έχει ως σκοπό να καθορίσει το «πεδίο εφαρμογής» της, τονίζεται ότι η οδηγία αυτή έχει εφαρμογή στην «συμπαραγωγή όπως ορίζεται στο άρθρο 3». Από τη διευκρίνιση αυτή συνάγεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν επιδίωξε να περιορίσει το εν λόγω πεδίο εφαρμογής στη συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 3, στοιχείο θ′.

38 Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται ότι, εφόσον το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8 που αφορά τα καθεστώτα στήριξης σε εθνικό επίπεδο αναφέρεται, όπως προκύπτει από την ίδια την παράγραφό του 1, στη στήριξη της «συμπαραγωγής», δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής του περιορίζεται στη συμπαραγωγή «υψηλής απόδοσης».

39 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Βελγική Κυβέρνηση, η ερμηνεία αυτή δεν ανατρέπεται ούτε από την αναφορά του άρθρου 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/8 στις διατάξεις της Συνθήκης περί των κρατικών ενισχύσεων ούτε από το γεγονός ότι στην αιτιολογική σκέψη 24 της οδηγίας αυτής τονίζεται ότι η κρατική ενίσχυση θα έπρεπε να συνάδει με τις διατάξεις του κοινοτικού πλαισίου, το οποίο έκτοτε αντικαταστάθηκε από τις κατευθυντήριες γραμμές, που προβλέπουν στα σημεία 70 και 112 ότι οι ενισχύσεις για τη συμπαραγωγή είναι συμβατές με την κοινή αγορά όταν αφορούν μονάδες συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας.

40 Συγκεκριμένα, ένα εθνικό σύστημα στήριξης της συμπαραγωγής, όταν μάλιστα αποτελεί κρατική ενίσχυση, πρέπει ασφαλώς, λαμβανομένου υπόψη του τελευταίου αυτού χαρακτηρισμού, να εκτιμάται επίσης σε σχέση με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων, των οποίων την εφαρμογή διαφυλάσσει κατά τα λοιπά πλήρως η οδηγία 2004/8, όπως τονίζεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 7, παράγραφος 2, αυτής. Ωστόσο, το στοιχείο αυτό δεν μπορεί, αντιθέτως, να θίγει εκ του αποτελέσματος τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 7, όπως αυτό προέκυψε κατόπιν της περιλαμβανόμενης στις σκέψεις 36 έως 38 της παρούσας απόφασης ανάλυσης.

41 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο μέρος του πρώτου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8 έχει την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής της δεν περιορίζεται στις μονάδες συμπαραγωγής που χαρακτηρίζονται ως μονάδες υψηλής απόδοσης κατά την έννοια της οδηγίας αυτής.

Επί του δευτέρου μέρους του πρώτου ερωτήματος και επί του δευτέρου ερωτήματος

42 Με το δεύτερο μέρος του πρώτου ερωτήματος και με το δεύτερο ερώτημά του, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 4 της οδηγίας 2001/77 και 22 της οδηγίας 2009/28, και λαμβανομένης υπόψη της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων που κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει, επιτρέπει ή απαγορεύει ένα ενισχυμένο μέτρο στήριξης όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη στον βαθμό που το μέτρο αυτό δύναται να εφαρμοσθεί σε όλες τις μονάδες συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον βιομάζα, πλην των μονάδων συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον το ξύλο και/ή κατάλοιπα ξύλου.

43 Πρέπει να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι το γεγονός ότι τα ζητήματα αυτά εμπίπτουν τόσο στις διατάξεις του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/8 όσο και σε εκείνες των άρθρων 2 και 4 της οδηγίας 2001/77, καθώς και 22 της οδηγίας 2009/28, εξηγείται κατ' ουσίαν από ένα στοιχείο που τονίζεται στην απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου, από το ότι δηλαδή η κανονιστική απόφαση του 2001 καθιστά δυνατή την από κοινού εφαρμογή των διατάξεων των διαφόρων αυτών οδηγιών όσον αφορά τη Région wallonne.

44 Όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 38 της εν λόγω κανονιστικής απόφασης, βάσει του οποίου ελήφθη το επίμαχο στην κύρια δίκη μέτρο, πρέπει να σημειωθεί ότι το σύστημα που διέπει τα χορηγούμενα δυνάμει του άρθρου αυτού πράσινα πιστοποιητικά καθιερώθηκε, όπως προκύπτει από το άρθρο 37 της ίδιας απόφασης, προς ενίσχυση τόσο της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όσο και της συμπαραγωγής.

45 Η επίμαχη στην κύρια δίκη μονάδα πάντως, ενώ καθιστά δυνατή, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχεία α′ και β′, της οδηγίας 2001/77, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τέτοιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εν προκειμένω από τη βιομάζα με βάση το ξύλο, αποτελεί συγχρόνως μονάδα συμπαραγωγής κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο λ′, της οδηγίας 2004/8.

46 Εντεύθεν προκύπτει ότι, για να δοθεί απάντηση στις ερωτήσεις του αιτούντος δικαστηρίου, πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο οι διατάξεις της οδηγίας 2004/8, ειδικότερα δε του άρθρου 7 αυτής που αφορά τα εθνικά μέτρα στήριξης της συμπαραγωγής, όσο και εκείνες της οδηγίας 2001/77 και ειδικότερα το άρθρο της 4 που αφορά τα εθνικά μέτρα στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

47 Αντιθέτως, πρέπει να σημειωθεί ότι, εφόσον η απόφαση με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα αναγνώρισης από την IBV της υπαγωγής στο σύστημα συμπληρωματικής στήριξης που προβλέπει το άρθρο 38, παράγραφος 3, της κανονιστικής απόφασης του 2001 εκδόθηκε στις 18 Ιουνίου 2009, ήτοι πριν από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της οδηγίας 2009/28, οι διατάξεις της οδηγίας αυτής δεν χρήζουν συνεκτίμησης στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης.

48 Περαιτέρω, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων που κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη αφορά τα κράτη μέλη όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, όπως προκύπτει ειδικότερα από το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη.

49 Εντεύθεν προκύπτει ότι, όταν, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, ένα κράτος μέλος θεσπίζει μέτρα στήριξης υπέρ της συμπαραγωγής και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τα οποία εντάσσονται σε πλαίσιο όπως αυτό που εισάγει, αφενός, η οδηγία 2004/8 και ιδίως το άρθρο της 7 και, αφετέρου, η οδηγία 2001/77 και ειδικότερα το άρθρο της 4, το κράτος μέλος αυτό εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης και, ως εκ τούτου, οφείλει να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων που κατοχυρώνουν μεταξύ άλλων τα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 11ης Απριλίου 2013, C-401/11, Soukupová, σκέψη 28).

50 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό και διαφορετικές καταστάσεις καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν η διαφορετική αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-127/07, Arcelor Atlantique et Lorraine κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-9895, σκέψη 23· της 12ης Μαΐου 2011, C-176/09, Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2011, σ. I-3727, σκέψη 31, καθώς και της 21ης Ιουλίου 2011, C-21/10, Nagy, Συλλογή 2011, σ. I-6769, σκέψη 47).

51 Η ενδεχόμενη παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω διαφοροποιημένης αντιμετώπισης καταστάσεων προϋποθέτει συνεπώς ότι οι υπό εξέταση καταστάσεις είναι παρεμφερείς λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων που τις χαρακτηρίζουν (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Arcelor Atlantique et Lorraine κ.λπ., σκέψη 25). Με τις παρατηρήσεις της, η Πολωνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται εν προκειμένω.

52 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν διάφορες καταστάσεις και, ως εκ τούτου, τον παρεμφερή χαρακτήρα τους πρέπει, ειδικότερα, να προσδιορίζονται και να εκτιμώνται υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού της πράξης του δικαίου της Ένωσης που εισάγει την εν λόγω διάκριση. Πρέπει, εξάλλου, να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι σκοποί του τομέα στον οποίο εμπίπτει η επίμαχη πράξη (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσες αποφάσεις Arcelor Atlantique et Lorraine κ.λπ., σκέψη 26, καθώς και Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

53 Η διαπίστωση αυτή χωρεί επίσης, mutatis mutandis, στο πλαίσιο εκτίμησης της συμβατότητας, από πλευράς της αρχής της ίσης μεταχείρισης, των εθνικών μέτρων εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

54 Όσον αφορά, πρώτον, το αντικείμενο και τον σκοπό των πράξεων του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο των οποίων εντάσσεται η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της οδηγίας 2004/8, σκοπός της είναι να αυξήσει την αποτελεσματική χρήση της ενέργειας και να βελτιώσει την ασφάλεια του εφοδιασμού δημιουργώντας ένα πλαίσιο για την προώθηση και την ανάπτυξη της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας. Στις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 5 της οδηγίας αυτής υπογραμμίζεται εξάλλου ότι η προώθηση της συμπαραγωγής αυτής αποτελεί προτεραιότητα της Ένωσης λαμβανομένων υπόψη των δυνητικών οφελών της συμπαραγωγής από πλευράς εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας, αποτροπής απωλειών δικτύων και μείωσης των εκπομπών, ειδικότερα αερίου θερμοκηπίου, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως στην εκπλήρωση των σκοπών του Πρωτοκόλλου του Κυότο, καθώς και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

55 Η δε οδηγία 2001/77 σκοπεί, όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, στην ενίσχυση της συμβολής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και στη δημιουργία βάσεων για ένα μελλοντικό κοινοτικό πλαίσιο στον εν λόγω τομέα.

56 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 της εν λόγω οδηγίας, αυτή η προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που κατατάσσεται στην πρώτη γραμμή των προτεραιοτήτων της Ένωσης δικαιολογείται λαμβανομένου υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι η εκμετάλλευση των εν λόγω πηγών ενέργειας συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο ανάπτυξη και μπορεί να ενισχύσει την ασφάλεια καθώς και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και να επιταχύνει την εκπλήρωση των σκοπών του Πρωτοκόλλου του Κυότο.

57 Επιπλέον, όσον αφορά ειδικότερα τους εθνικούς μηχανισμούς στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στους οποίους αναφέρονται τα άρθρα 7 της οδηγίας 2004/8 και 4 της οδηγίας 2001/77, αντιστοίχως, από την αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας 2004/8 και την αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2001/77 προκύπτει σαφώς ότι το να εξασφαλίζεται η άρτια λειτουργία των εν λόγω μηχανισμών αποτελεί σημαντικό μέσο εκπλήρωσης των επιδιωκόμενων από τις εν λόγω οδηγίες σκοπών.

58 Δεύτερον, όσον αφορά τις αρχές και τους σκοπούς που διέπουν τον τομέα στον οποίο εμπίπτουν οι οδηγίες 2004/8 και 2001/77, πρέπει να σημειωθεί ότι αμφότερες οι οδηγίες αυτές εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 175, παράγραφος 1, ΕΚ, στο πλαίσιο δηλαδή της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος.

59 Συναφώς, τόσο το άρθρο 7, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2004/8 όσο και το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/77 τονίζουν περαιτέρω ότι οι προβλεπόμενοι στις διατάξεις αυτές μηχανισμοί εθνικής στήριξης είναι ικανοί να συμβάλουν στην εκπλήρωση των σκοπών των άρθρων 6 ΕΚ και 174, παράγραφος 1, ΕΚ.

60 Η τελευταία αυτή διάταξη, που αριθμεί τους σκοπούς της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, αναφέρεται στη διαφύλαξη, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, στην προστασία της υγείας του ανθρώπου, στη συνετή και ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, καθώς και στην προαγωγή, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

61 Όσον αφορά, τρίτον, ειδικότερα τις επιλογές στο πλαίσιο της θέσπισης των εθνικών συστημάτων στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στων οποίων την προαγωγή προσβλέπουν οι οδηγίες 2004/8 και 2001/77, διαπιστώνεται ότι από τις οδηγίες αυτές προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν ευρεία εξουσία εκτίμησης στον εν λόγω τομέα.

62 Συγκεκριμένα, προκύπτει καταρχάς από την αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας 2004/8 ότι σκοπός της είναι να καθιερώσει στο επίπεδο της Ένωσης τις γενικές αρχές οι οποίες δημιουργούν πλαίσιο για την προαγωγή της συμπαραγωγής στην εσωτερική αγορά ενέργειας, αφήνοντας συγχρόνως στα κράτη μέλη την επιλογή των λεπτομερειών εφαρμογής του πλαισίου αυτού και επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό σε κάθε κράτος μέλος να επιλέγει το καθεστώς που αρμόζει καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες του, λαμβανομένων συναφώς υπόψη, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της ίδιας αυτής οδηγίας, των ιδιαιτεροτήτων κάθε κράτους ιδίως από πλευράς κλιματικών και οικονομικών συνθηκών.

63 Περαιτέρω, μολονότι τα κράτη μέλη παροτρύνονται, όπως προκύπτει από τα άρθρα 3, παράγραφος 1, και 4 της οδηγίας 2001/77, να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αύξηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα συστήματα στήριξης που θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο, από την αιτιολογική σκέψη 15 της οδηγίας αυτής προκύπτει συναφώς ότι η εν λόγω οδηγία δεν θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο όσον αφορά τα εν λόγω συστήματα.

64 Ακολούθως, όσον αφορά τη μορφή που μπορούν να λάβουν οι μηχανισμοί στήριξης, επισημαίνεται ότι η αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας 2004/8 και η αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2001/77 απλώς αριθμούν τις διάφορες μορφές μηχανισμών που κατά κανόνα επιλέγουν τα κράτη μέλη, ήτοι τα πράσινα πιστοποιητικά, τις ενισχύσεις για επένδυση, τις φοροαπαλλαγές ή μειώσεις φόρου, τις επιστροφές φόρου ή τα συστήματα άμεσης στήριξης των τιμών.

65 Τέλος, όσον αφορά το περιεχόμενο των εν λόγω συστημάτων στήριξης της συμπαραγωγής, το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/8 απλώς διευκρινίζει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η στήριξη που παρέχουν να βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα και στην εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων μείωσης της ενεργειακής ζήτησης μέσω άλλων οικονομικώς εφικτών ή περιβαλλοντικώς επωφελών μέτρων, ήτοι άλλων μέτρων αποτελεσματικής χρήσης της ενέργειας. Όσον αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/77, δεν περιέχει καμία ιδιαίτερη ένδειξη ως προς τα μέτρα στήριξης ανανεώσιμων μορφών ενέργειας των οποίων η θέσπιση ενθαρρύνεται, πέραν εκείνης που υπενθυμίζεται στη σκέψη 59 της παρούσας απόφασης και αφορά τη συμβολή των εν λόγω μέτρων στην εκπλήρωση των σκοπών του άρθρου 174 ΕΚ.

66 Από τις σκέψεις 62 έως 65 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι, μολονότι τα κράτη μέλη καλούνται να συμβάλουν στην εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκουν οι οδηγίες 2004/8 και 2001/77 και γενικότερα των σκοπών της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, εφαρμόζοντας μηχανισμούς στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, το δίκαιο της Ένωσης παρέχει στο παρόν στάδιο εξέλιξής του μεγάλη ελευθερία επιλογής στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή των εν λόγω μηχανισμών.

67 Εντός του πλαισίου που περιγράφεται στις σκέψεις 54 έως 66 της παρούσας απόφασης, το γεγονός ότι το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/77 περιέχει ορισμό της έννοιας «βιομάζα» ο οποίος περιλαμβάνει το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των προϊόντων, αποβλήτων και υπολειμμάτων που προέρχονται από τη γεωργία (συμπεριλαμβανομένων των φυτικών και των ζωικών ουσιών), τη δασοκομία και τις συναφείς βιομηχανίες, καθώς και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων, δεν συνεπάγεται ότι οι διάφορες αυτές κατηγορίες ουσιών πρέπει να τυγχάνουν ίδιας μεταχείρισης στο πλαίσιο της κατάρτισης εθνικών μέτρων στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

68 Συγκεκριμένα, από διάφορες ενδείξεις που περιλαμβάνονται στις οδηγίες 2004/8 και 2001/77, καθώς και από τους σκοπούς στην εκπλήρωση των οποίων καλούνται να συμβάλουν τα εν λόγω μέτρα στήριξης στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να συναχθεί ότι στο πλαίσιο που εισάγουν οι οδηγίες αυτές μπορεί, αντιθέτως, να γίνει δεκτό ότι οι διάφορες κατηγορίες ουσιών που απαριθμεί συναφώς το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/77 δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο διαφορετικών εκτιμήσεων από το οικείο κράτος μέλος κατ' εφαρμογήν πολλών και διαφόρων κριτηρίων.

69 Όσον αφορά, πρώτον, τις ενδείξεις που περιλαμβάνουν οι οδηγίες 2004/8 και 2001/77, πρέπει να σημειωθεί ότι από την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2004/8 προκύπτει ότι η συνολική αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα της συμπαραγωγής αποτελούν συνάρτηση πληθώρας παραγόντων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι «τύποι των καυσίμων».

70 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 62 της παρούσας απόφασης, από το άρθρο 1 και την αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας 2004/8 προκύπτει, περαιτέρω, ότι η επιλογή των λεπτομερειών εφαρμογής της οδηγίας αυτής αφήνεται στα κράτη μέλη, προκειμένου να μπορεί κάθε κράτος μέλος να επιλέξει το σύστημα που «αρμόζει καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες του», λαμβάνοντας υπόψη, συναφώς, «τις εθνικές ιδιαιτερότητες, ιδίως όσον αφορά τις κλιματικές και οικονομικές συνθήκες».

71 Στην αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2001/77 τονίζεται περαιτέρω ότι, στο πλαίσιο της δράσης για την ανάπτυξη αγοράς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο θετικός αντίκτυπος της ανάπτυξης μιας τέτοιας αγοράς για τις «περιφερειακές και τοπικές αναπτυξιακές ευκαιρίες, εξαγωγικές προοπτικές, κοινωνική συνοχή και ευκαιρίες απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και τους ανεξάρτητους παραγωγούς ενέργειας».

72 Εξάλλου, στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, που αφορά μεταξύ άλλων την πρόταση θέσπισης κοινοτικού πλαισίου για τα συστήματα στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την οποία η Επιτροπή θα μπορούσε να κληθεί να υποβάλει σε μεταγενέστερο στάδιο, διευκρινίζεται ότι κάθε προτεινόμενο συναφώς πλαίσιο θα έπρεπε ιδίως «να λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τις ποικίλες τεχνολογίες και τις γεωγραφικές διαφορές».

73 Δεύτερον, από το σύνολο των σκοπών που επιδιώκουν οι οδηγίες 2004/8 και 2001/77 και, γενικότερα, των σκοπών της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος μπορεί να συναχθεί επίσης ότι οι διάφορες κατηγορίες ουσιών που περιλαμβάνονται με την ονομασία «βιομάζα» στο άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2001/77 πρέπει να μπορούν να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης.

74 Στο πλαίσιο αυτό, υπό το πρίσμα του ανανεώσιμου χαρακτήρα του οικείου υλικού και, ως εκ τούτου, της διαθεσιμότητάς του, με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη, τη συνετή και ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων και την ασφάλεια του εφοδιασμού, το ξύλο, που αποτελεί υλικό του οποίου η ανανέωση είναι μακρόχρονη, διακρίνεται από τα γεωργικά προϊόντα ή τα οικιακά και βιομηχανικά απόβλητα, των οποίων η παραγωγή πραγματοποιείται σε σημαντικά μικρότερο χρονικό διάστημα.

75 Περαιτέρω, είναι βέβαιον ότι ο συνολικός αντίκτυπος στο περιβάλλον της αυξημένης χρήσης της βιομάζας για σκοπούς παραγωγής ενέργειας ως απόρροια των μέτρων στήριξης αποτελεί συνάρτηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του είδους βιομάζας που χρησιμοποιείται.

76 Όσον αφορά τον αντίκτυπο που μπορεί να έχει στο περιβάλλον ενδεχόμενη ενίσχυση των μέτρων στήριξης της χρήσης ξύλου και/ή καταλοίπων ξύλου για σκοπούς παραγωγής ενέργειας, μπορεί στο πλαίσιο αυτό να πρέπει να ληφθεί υπόψη το ότι κάθε περίπτωση ακραίας ή πρόωρης αποψίλωσης δασών που ενδεχομένως ενθαρρύνεται από τα μέτρα στήριξης είναι ικανή να συμβάλει στην αύξηση της ποσότητας διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα και να θίξει τη βιοποικιλότητα ή την ποιότητα των υδάτων.

77 Η ενίσχυση της ανάπτυξης των γεωργικών προϊόντων που προορίζονται για ενεργειακή αξιοποίηση μπορεί να προκαλέσει διάφορες μορφές ρύπανσης που σχετίζονται ειδικά με τις γεωργικές δραστηριότητες και ιδίως με τη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, όπως είναι για παράδειγμα η βλάβη των υδάτινων πόρων.

78 Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι διάφορες κατηγορίες βιομάζας που απαριθμεί το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2001/77 περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων διάφορα είδη αποβλήτων. Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας 2001/77 τονίζεται περαιτέρω ότι η στήριξη που παρέχουν τα κράτη

μέλη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα έπρεπε να συνάδει με τους λοιπούς σκοπούς της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την προτεραιότητα στη διαχείριση των αποβλήτων. Είναι βέβαιο, για παράδειγμα, ότι βάσει της προτεραιότητας αυτής, όπως διευκρινίστηκε πλέον προσφάτως στο άρθρο 4 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312, σ. 3), ουσίες όπως το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων που προορίζονται κατ' ουσίαν είτε για καταστροφή είτε για ενεργειακή αξιοποίηση, ιδίως μέσω συμπαραγωγής, δεν μπορούν να θεωρηθούν παρεμφερείς ούτε με το ξύλο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη ούτε με τα κατάλοιπα ξύλου, στο μέτρο που οι ουσίες αυτές είναι δυνατό να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις ξυλείας και μπορούν να τύχουν, στο πλαίσιο της εν λόγω προτεραιότητας, προνομιακής μεταχείρισης σε σχέση με την ενεργειακή αξιοποίηση.

79 Τέλος, παράγοντες όπως, μεταξύ άλλων, η ποσότητα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους ή ο βαθμός ανάπτυξης που έχει ενδεχομένως επιτευχθεί ήδη στο κράτος αυτό με τη χρήση κάποιας τέτοιας ανανεώσιμης πηγής ενέργειας για σκοπούς συμπαραγωγής ή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι επίσης ικανοί να επηρεάσουν τις επιλογές στον τομέα της επιλογής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που πρέπει να προωθηθούν στο εν λόγω κράτος μέλος με σκοπό τόσο την προστασία του περιβάλλοντος όσο και την ασφάλεια και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού.

80 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό το πρίσμα ιδίως των σκοπών που επιδιώκουν οι οδηγίες 2001/77 και 2004/8 καθώς και των σκοπών της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, το ευρύ περιθώριο εκτίμησης που αναγνωρίζεται στα κράτη μέλη με τις εν λόγω οδηγίες όσον αφορά τη θέσπιση και τη θέση σε εφαρμογή συστημάτων στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των διαφόρων κατηγοριών βιομάζας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο διαδικασίας συμπαραγωγής, αυτές οι κατηγορίες βιομάζας δεν πρέπει να θεωρούνται παρεμφερείς, στο πλαίσιο τέτοιων καθεστώτων στήριξης, από πλευράς δυνητικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης της οποίας την τήρηση εξασφαλίζει το δίκαιο της Ένωσης.

81 Η ανάγκη να μπορούν να τυγχάνουν διαφορετικής αντιμετώπισης οι διάφορες αυτές κατηγορίες βιομάζας και ειδικότερα να χωρεί, βάσει διαφόρων περιβαλλοντικών εκτιμήσεων, επιλογή όσον αφορά τα είδη ουσιών που μπορούν να τύχουν στήριξης και διαφοροποιημένης αντιμετώπισης ως προς τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της εν λόγω στήριξης, περιλαμβανομένης της σπουδαιότητάς τους, πρέπει αντιθέτως να θεωρείται συνυφασμένη με το εν λόγω πλαίσιο, χωρίς να πρέπει να γίνει δεκτό, στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, ότι τα κράτη μέλη, κρίνοντας ότι οι διάφορες αυτές κατηγορίες βιομάζας δεν είναι παρεμφερείς, προδήλως υπερέβησαν τα όρια της ευρείας εξουσίας εκτίμησης που διαθέτουν στον τομέα αυτό (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψεις 50 και 51).

82 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο μέρος του πρώτου ερωτήματος και στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων που κατοχυρώνεται μεταξύ άλλων στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, κατά την εκ μέρους τους θέσπιση εθνικών συστημάτων στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως είναι τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7 της οδηγίας 2004/8 και 4 της οδηγίας 2001/77, να προβλέπουν ενισχυμένο μέτρο στήριξης όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις μονάδες συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον βιομάζα, πλην των μονάδων που αξιοποιούν κατά το πλείστον ξύλο και/ή κατάλοιπα ξύλου.

Επί των δικαστικών εξόδων

83 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για την προώθηση της συμπαραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην εσωτερική αγορά ενέργειας και για την τροποποίηση της οδηγίας 92/42/ΕΟΚ, έχει την έννοια ότι το πεδίο εφαρμογής της δεν περιορίζεται στις μονάδες συμπαραγωγής που χαρακτηρίζονται ως μονάδες υψηλής απόδοσης κατά την έννοια της οδηγίας αυτής.

2) Στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων που κατοχυρώνεται μεταξύ άλλων στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, κατά την εκ μέρους τους θέσπιση εθνικών συστημάτων στήριξης της συμπαραγωγής και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως είναι τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7 της οδηγίας 2004/8 και 4 της οδηγίας 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, να προβλέπουν ενισχυμένο μέτρο στήριξης όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις μονάδες συμπαραγωγής που αξιοποιούν κατά το πλείστον βιομάζα, πλην των μονάδων που αξιοποιούν κατά το πλείστον ξύλο και/ή κατάλοιπα ξύλου.

(υπογραφές)